

Διερευνητική Αποστολή έναν αιρετός, έναν καλλιτέχνης

Ελευσίνα ή η πόλη των αντιθέσεων

Γιώργος Τσουκαλάς και
Ελευθέριος Κεχαγιόγλου

Μια έκδοση του
Γαλλικού Ινστιτούτου Ελλάδος

Διερευνητική Αποστολή
Ένας αιρετός, ένας καλλιτέχνης
Ελλάδα 2018-2019

Παραγωγή:
Γαλλικό Ινστιτούτο Ελλάδος
Με την υποστήριξη του Γαλλικού Ινστιτούτου του Παρισιού και
της Ελευσίνας 2021 - Πολιτιστική Πρωτεύουσα της Ευρώπης

Σύνταξη κειμένων:
Marc Delalande

Μετάφραση:
Κώστας Τσιπαράκης

Σε συνεργασία με το
POLAU rôle arts & urbanisme, Γαλλία

Ευχαριστίες προς τις:
Maud Le Floc'h, Τζένη Τσιροπούλου,
Κέλλυ Διαπούλη, Αλίκη Μοσχή-Gauguet

Σχεδιασμός έκδοσης - σελιδοποίηση:
Typical Organization for Standards and Order
Αθήνα

Εκτύπωση:
Εκδόσεις Dolce

Ηλιοβασίλεμα στο παραλιακό μέτωπο της Ελευσίνας

*Φεύγω μ' αυτή την εικόνα,
που για μένα περιέχει όλα όσα
έζησα και ένωσα στη διάρκεια
της παραμονής μου. (ΕΚ)*

Ελευσίνα (Δυτική Αττική)

Ημερομηνίες:
από 08 έως 11/09/2018

Αιρετός:
Γιώργος Τσουκαλάς
Δήμαρχος Ελευσίνας

Καλλιτέχνης:
Ελευθέριος Κεχαγιόγλου
Σκηνοθέτης, διευθυντής του κέντρου
Le plus petit cirque du monde για
τις τέχνες του τσίρκου και τις
αναδυόμενες κουλτούρες, Γαλλία

Θέμα:
Η Ελευσίνα με ορίζοντα το 2030

Διερευνητική Αποστολή ένας αιρετός, ένας καλλιτέχνης

Το καινοτόμο πρόγραμμα Διερευνητική Αποστολή φέρνει σε επαφή για μια μέρα έναν αιρετό και έναν καλλιτέχνη σύμφωνα με μια πορεία που έχει καθορίσει ο καθένας τους από πριν. Αυτά τα δημιουργικά δίδυμα φτιάχνουν δέκα εντυπώσεις, δέκα φωτογραφίες, δέκα φαντασιώσεις.

Αφού παρουσιαστούν σε δημόσιο διάλογο, θα λειτουργήσουν ως καταλύτες για ιδέες, έννοιες και τρόπους δράσης που θα μπορούσαν κατόπιν να υλοποιηθούν. Στην Ελλάδα το πρόγραμμα αυτό προτάθηκε από το Γαλλικό Ινστιτούτο και εκτυλίχθηκε σε τρεις πόλεις.

Η σύλληψη του προγράμματος έρευνας και δράσης Διερευνητική Αποστολή έγινε από την πολεοδόμο Maud Le Floc'h, διευθύντρια του κέντρου τεχνών και πολεοδομίας POLAU-rôle arts & urbanisme.

Γιώργος Τσουκαλάς, ο αιρετός (αριστερά) και
Ελευθέριος Κεχαγιόγλου, ο καλλιτέχνης (δεξιά)

Ο αιρετός και ο καλλιτέχνης περνούν μαζί μια μέρα εξερευνώντας δέκα χώρους που επέλεξαν και ανταλλάσσουν τις εντυπώσεις και τα οράματά τους για το μέλλον.

Οι συντελεστές της συνάντησης

Ο καλλιτέχνης παρουσιάζει το Le plus petit cirque du monde στον αιρετό

Ο αιρετός: Γιώργος Τσουκαλάς

Γεννημένος στην Αθήνα, ο Γιώργος Τσουκαλάς άφησε την πρωτεύουσα για να σπουδάσει στην Παιδαγωγική Ακαδημία της Λαμίας. Μόλις στα 25 του εκλέχτηκε για πρώτη φορά δημοτικός σύμβουλος Ελευσίνας το 1990. Το 2003 γίνεται αντιδήμαρχος στον Δήμο Ελευσίνας όπου θα επανεκλεγεί διαδοχικά το 2006 και το 2009. Τελικά τον Μάιο του 2014 εκλέγεται για μία τετραετία δήμαρχος Ελευσίνας ενώ υπήρξε και στενός συνεργάτης του προηγούμενου δήμαρχου από το 2002.

Ο καλλιτέχνης: *Ελευθέριος Κεχαγιόγλου*

Ο Ελευθέριος μεγάλωσε στη Θεσσαλονίκη πριν φύγει για σπουδές στο Παρίσι. Αφού σπουδάσει νομικά, κατευθύνεται προς τις πολιτικές επιστήμες με σκοπό να γίνει διπλωμάτης. Σε ηλικία 25 ετών αποφασίζει τελικά να σταματήσει το διδακτορικό του για να στραφεί προς την τέχνη και κυρίως προς τη γραφιστική, το τσίρκο και το θέατρο. Μετά από πολλά χρόνια δουλειάς στον χώρο του θεάματος, δημιουργεί το κέντρο τέχνης *Le plus petit cirque du monde*, το οποίο διευθύνει μέχρι και σήμερα. Αυτό το κέντρο, που ξεπήδησε από λαϊκά εκπαιδευτικά κινήματα, έχει στόχο τη δημιουργία στενών δεσμών μεταξύ των πολιτιστικών και καλλιτεχνικών πρακτικών και των τοπικών και ανθρώπινων συνθηκών στην περιοχή Tertres - Cuverons (Bagneux).

| Τα διακυβεύματα

Αρχαία πόλη και ιερός τόπος μύησης στα Μυστήρια για τους αρχαίους Έλληνες, η Ελευσίνα αλλάζει πρόσωπο στο τέλος του 19ου αιώνα με τη Βιομηχανική επανάσταση, βλέποντας διαφόρους τύπους βιομηχανιών να εγκαθίστανται στην περιοχή. Κοντά στην Αθήνα αλλά μακριά από τους Αθηναίους, η Ελευσίνα αποτελεί σήμερα για πολλούς συνώνυμο της βιομηχανικής ρύπανσης, μιας πόλης που αργοπεθαίνει και που οι νέοι εγκαταλείπουν μπροστά στο φάσμα της αυξανόμενης ανεργίας. Με την αρχαιολογία και τη βιομηχανία να έχουν διαμορφώσει τη σημερινή εικόνα της Ελευσίνας, η πόλη έχει δεχτεί πρόσφατα την πρόκληση να ανανεώσει την ταυτότητά της μέσω του πολιτισμού. Αυτή η πρόκληση είναι η αναγέννηση της περιοχής με μοχλό τον πολιτισμό και με στόχο την αναζωογόνηση της πόλης και την ανανέωση του πληθυσμού της. Το 2016 η Ελευσίνα ανακηρύσσεται Πολιτιστική Πρωτεύουσα της Ευρώπης για το έτος 2021 με το πρόγραμμα «Μετάβαση στην EUphoria» που φιλοδοξεί να συνδέσει την τέχνη με το περιβάλλον, την αστική κοινωνία και την εργατική τάξη. Στο δυναμικό αυτό πλαίσιο υπάρχει ένα πλούσιο πρόγραμμα καλλιτεχνικών και πολιτιστικών εκδηλώσεων αλλά και η δυνατότητα να δοθεί στην πόλη νέα ορμή, να της κληροδοτηθούν νέες αστικές εγκαταστάσεις. Σ' αυτό το πλαίσιο συναντήθηκαν ο δήμαρχος της πόλης Γιώργος Τσουκαλάς και ο καλλιτέχνης Ελευθέριος Κεχαγιόγλου για να φανταστούν μαζί το πρόσωπο της Ελευσίνας του 2030. Αρχαιολογικός χώρος, βιομηχανικός χώρος και ταυτόχρονα πολιτιστική πρωτεύουσα, η Ελευσίνα είναι μια πόλη με ρευστές ταυτότητες που είναι δύσκολο να διαρθρωθούν. Πώς μπορούμε να φανταστούμε την Ελευσίνα του μέλλοντος, τον τόπο και την ανθρωπογεωγραφία της; Το διακύβευμα είναι, μέσω της πολιτιστικής πρωτεύουσας της Ευρώπης, να αναπτυχθούν πολιτιστικές υποδομές που λείπουν από την περιοχή, αλλά και να διαφυλαχθεί η ιστορία της Ελευσίνας και ιδιαίτερα να διατηρηθεί ο βιομηχανικός της χαρακτήρας, παρέχοντας ταυτόχρονα τη δυνατότητα στην εργατική τάξη να ευαισθητοποιηθεί στον πολιτισμό. Αν και το ευρωπαϊκό εργαλείο είναι πολλά υποσχόμενο, ο δήμαρχος θυμάται τις ελπίδες που έφερε η διοργάνωση των Ολυμπιακών Αγώνων το 2004, που άφησαν

πίσω τους μυριάδες κενά κτίρια και ανεκμετάλλευτες εκτάσεις. Επομένως το τελικό διακύβευμα για τον αιρετό είναι να εξασφαλιστεί ότι θα διατηρηθούν τόσο το ενδιαφέρον των κατοίκων της Ελευσίνας για τον πολιτισμό όσο και οι υποδομές που θα έχουν δημιουργηθεί και για μετά το 2021. Από αυτή τη συνάντηση ο δήμαρχος ελπίζει να αντλήσει ιδέες και προοπτικές για το αύριο της Ελευσίνας, το οποίο θέλει να διαμορφώσει με διάλογο με τους κατοίκους. Βρίσκεται σε αναζήτηση υποθέσεων για το μέλλον που θα επιτρέψουν τη μετάβαση της Ελευσίνας προς την οικοδόμηση μιας νέας εικόνας, με αφετηρία τις πολλαπλές ταυτότητες που τη χαρακτηρίζουν. Το διακύβευμα για τον καλλιτέχνη είναι να εξερευνήσει τον τόπο έχοντας κατά νου αυτά τα ερωτήματα, για να βρει στοιχεία που θα δώσουν απαντήσεις, υποθέσεις που θα μπορούσαν να τροφοδοτήσουν το όραμα του αιρετού και να τον εμπνεύσουν στην πρακτική του.

Μπάνιο στα Μέγαρα, σε παραλία λίγα χιλιόμετρα από την Ελευσίνα

Ο Ελευθέριος Κεχαγιόγλου μπροστά στον παλιό σιδηροδρομικό σταθμό της Ελευσίνας, που στεγάζει σήμερα τα γραφεία του οργανισμού Ελευσίνα 2021

Η συνάντηση του καλλιτέχνη και του αιρετού είχε την αφετηρία της σε τρία επίπεδα:

οι κοινές αναμνήσεις, αφού είναι συνομήλικοι.
το σώμα, αφού και οι δύο είναι αθλητές και ασκούν κάποια σωματική δραστηριότητα.
το ενδιαφέρον για τα συνήθη τελετουργικά και τη λατρεία των Ελευσίνιων μυστηρίων

Μια ορισμένη αστική δραματουργία

Περιπλανήθηκα μέσα στον αρχαιολογικό χώρο, διάβασα την ιστορία του και συγκινήθηκα. Έκλαψα. Αυτός ο τόπος έχει μια τρελή μαγεία, ακόμα και σήμερα. (ΕΚ)

Η λατρεία των Ελευσίνιων Μυστηρίων προσδίδει στην πόλη μια ιδιαίτερη αύρα που σηματοδοτεί την ταυτότητά της ήδη από τα αρχαία χρόνια, ιδιαίτερα μέσα από τον μύθο της Δή-μητρας και της Περσεφόνης και τον εορτασμό του κύκλου της συγκομιδής. Σήμερα η δραματουργία που διαπερνά την Ελευσίνα είναι διαφορετική, διχασμένη ανάμεσα στις διαφορετικές ταυτότητες που παλεύει να συνταιριάζει. Η Διερευνητική Αποστολή επέτρεψε ορισμένες διαπιστώσεις σε σχέση με τον αστικό σχεδιασμό. Πρώτον ότι η καρδιά της πόλης είναι φυσικά αποκλεισμένη από τον αρχαιολογικό χώρο, στον οποίο οι ανασκαφές αποκάλυψαν μεγάλα περιμετρικά τείχη. Παρόλο που η ομορφιά και η πνευματικότητα του χώρου προσελκύουν κάθε χρόνο πολύ τουρισμό, αυτό δεν εντάσσεται σωστά στην αστική και ανθρώπινη γεωγραφία της περιοχής. Περιφραγμένος, με εισιτήριο εισόδου, εξαρτώμενος από το Υπουργείο Πολιτισμού, ο χώρος είναι ελάχιστα διαθέσιμος στους κατοίκους αλλά και στους φορείς της Ελευσίνας. Εκτός του ότι λειτουργεί ως φυσικό και συμβολικό εμπόδιο, ο χώρος είναι και γραφειοκρατικό εμπόδιο για τους πολιτικούς φορείς της περιοχής που δεν μπορούν εύκολα να τον συμπεριλάβουν στα πολιτικά δρώμενα της πόλης.

Σαν πόλη των αντιθέσεων, η Ελευσίνα είναι μια πολύπλοκη πόλη, με πολύμορφα ζητήματα και λύσεις που έχουν πολλές συνισταμένες.

Οι εντυπώσεις του καλλιτέχνη

Σαν πόλη των αντιθέσεων, η Ελευσίνα είναι μια πολύπλοκη πόλη, με πολύμορφα ζητήματα και λύσεις που έχουν πολλές συνισταμένες. (ΕΚ)

Η δεύτερη διαπίστωση της Αποστολής είναι ότι ο αστικός χώρος βρίσκεται περικυκλωμένος από βιομηχανίες και έχει διάσπαρτες εγκαταλειμμένες εκτάσεις, όπου διάφορες οδικές και σιδηροδρομικές υποδομές προκαλούν ρωγμές στον αστικό ιστό. Η πρόσβαση σε συγκεκριμένες ζώνες είναι αποκλεισμένη, ιδιαίτερα στο θαλάσσιο μέτωπο που υπόκειται στην αρμοδιότητα του Υπουργείου Ναυτιλίας. Άλλες γειτονιές υποφέρουν από μια ισχνή ενσωμάτωση στον αστικό ιστό λόγω των ανεπαρκών δημόσιων μέσων μεταφοράς, ενώ η πόλη θα έπρεπε να είναι πλήρως προσαρμοσμένη στο ποδήλατο, ένα μέσο μετακίνησης που εκτιμά ο αιρετός, ο οποίος άλλωστε πρότεινε στον καλλιτέχνη η Διερευνητική Αποστολή να γίνει με δυο τροχούς.

Τρέξιμο, Κολύμπι, Ποδήλατο
Έχουμε Πόλη της Κίνησης, της υγείας
και του σώματος

Τρέξιμο, Κολύμπι, Ποδήλατο
Ελευσίνα Πόλη της Κίνησης, της υγείας και του σώματος (ΕΚ)

Είναι μια πόλη με ένα γοητευτικό φυσικό, αρχαιολογικό και βιομηχανικό πλαίσιο. Ωστόσο, είναι μια πόλη όπου η πρόσβαση στη θάλασσα είναι δύσκολη, όπου τα παροπλισμένα πλοία και τα κουφάρια αργοπεθαίνουν. Έχω την εντύπωση ότι τα στοιχεία αυτά εδώ είναι πιο αλληλοεξαρτημένα από ό, τι σε άλλες περιοχές.
— Η διαπίστωση του Ελευθέρου.

Μία τρίτη διαπίστωση αφορά πιο συγκεκριμένα στο λιμάνι της Ελευσίνας, δημοφιλή προορισμό για μεγάλες μηχανότρατες και τάνκερ που καταφθάνουν για να παροπλιστούν κατά μήκος των ακτών. Τα κουφάρια είναι συχνά παλιά καράβια εγκαταλειμμένα από τους ιδιοκτήτες τους αφού το να τα επισκευάσουν ή να τα αποσύρουν κάπου με τον σωστό τρόπο θα ήταν πολύ ακριβότερο από το να τα ξεφορτωθούν έτσι. Πέρα από τον αισθητικό αντίκτυπο στον υπέροχο κόλπο της Ελευσίνας, αυτό το νεκροταφείο πλοίων είναι μια εστία θαλάσσιας ρύπανσης και προκαλεί την απορία των κατοίκων και του δημάρχου που δεν κατανοούν γιατί η Ελευσίνα είναι το μόνο λιμάνι στην Ελλάδα σ' αυτή την κατάσταση και για ποιο λόγο η πόλη δεν λαμβάνει καμία ευρωπαϊκή χρηματοδότηση διαχείρισης των ναυαγίων.

Εγκαταλειμμένα πλοία στον κόλπο της Ελευσίνας

Ένα από τα πολυάριθμα κουφάρια του νεκροταφείου στο θαλάσσιο μέτωπο της Ελευσίνας

«Αλεξάνδρα», εγκατάσταση του Αλέξανδρου Κόκκινου

Νομίζω ότι αυτό που πρέπει από κοινού να κάνουν η Πολιτιστική Πρωτεύουσα της Ευρώπης και ο Δήμος είναι να συνεργαστούν για τον κόλπο της Ελευσίνας μέσα από κάποιο ευρωπαϊκό πρόγραμμα. Είναι ο μόνος τρόπος για να αντιμετωπιστούν τα επικίνδυνα κουφάρια. (ΓΤ)

Εγκαταλειμμένα κτίρια, απεικόνιση ενός αστικού ρήγματος από βιομηχανικές υποδομές

Ο δήμαρχος και η θάλασσα

Οι εντάσεις στην πόλη αποκρυσταλλώνονται στο λιμάνι και το θαλάσσιο μέτωπο, που είναι και τα κύρια διακυβεύματα της ανάπτυξης για την Ελευσίνα με ορίζοντα το 2030. Έτσι ο αιρετός κάνει έναν συμβολικό αγώνα που θα επιτρέψει στην πόλη του να ξαναβρεί τη θάλασσα και την παραλία της. Ο δήμαρχος που αγαπά τη θάλασσά του αποδέχεται την πρόταση του Ελευθέριου να κολυμπήσουν στην Ελευσίνα και τον πηγαίνει στα Μέγαρα, στα δυτικά της πόλης, όπου ο ίδιος κολυμπά καθημερινά στα καθαρά νερά. Δυστυχώς εκείνη την ημέρα φαίνεται πως κάποια μηχανότρατα είχε αδειάσει πετρέλαιο στον κόλπο αφήνοντας ένα ελαιώδες στρώμα στην επιφάνεια της θάλασσας, εκτός κι αν ήταν πλαγκτόν όπως ισχυρίστηκαν ορισμένοι ειδικοί. Πάντως ο αιρετός και ο καλλιτέχνης βγήκαν από το νερό πασαλειμμένοι με μαζούτ, όπως μαρτυρά και η φωτογραφία με την πετσέτα του ξενοδοχείου του Ελευθέριου, που ήταν λευκή πριν τη χρησιμοποιήσει.

Πλοίο που διέρχεται από τις ακτές της Ελευσίνας

Η πετσέτα του Ελευθέριου μετά το μπάνιο στα Μέγαρα

Ο καλλιτέχνης αποκόμισε ωστόσο μια χρήσιμη εμπειρία:

Αυτό με έκανε να σκεφτώ το εξής: ως πολίτες, όταν βλέπουμε μια τέτοια εικόνα, αναρωτιόμαστε «πώς θα μπορέσουμε να βρούμε λύσεις;» και ακόμα «πώς θα εξελιχθεί όλο αυτό σε ένα, σε πέντε, δέκα χρόνια;». Αυτό μας ωθεί να βρούμε λύσεις για να καθαρίσει στο μέλλον αυτή η θάλασσα, για να ξαναγίνουν τα νερά της ιερά. (ΕΚ)

Πώς θα φροντίσουμε, τουλάχιστον στην αρχή, να καθαριστεί ένα μέρος του νερού τα επόμενα χρόνια, να δημιουργηθεί μια καθαρή «πισίνα»; Μέσω ενός πιλοτικού προγράμματος που μπορεί να βοηθήσει στην αλλαγή της εικόνας της πόλης. (ΕΚ)

Παρόλο που ο δήμαρχος αποδίδει μεγάλη σημασία στη θάλασσα, η δουλειά του κινείται συνεχώς σε δύο μέτωπα. Δηλώνει ότι ασχολείται από τη μια με τα προβλήματα της καθημερινότητας της πόλης, όπως η απασχόληση και ο δημόσιος φωτισμός, και από την άλλη με το μακροπρόθεσμο όραμα, χωρίς να παραμελεί το ένα για το άλλο.

Όσον αφορά στα προβλήματα της καθημερινότητας και το μακροπρόθεσμο όραμα, δεν μπορείς να απαντάς με «ή», δηλαδή «θα ασχοληθώ ή με την καθημερινότητα ή με το όραμα». Κατά τη γνώμη μου, τα δύο είναι αλληλένδετα και σεβαστό και αξιόλογο δημόσιο έργο είναι αυτό που αλλάζει τα μικρά ή μεγάλα στοιχεία της καθημερινότητας. (ΓΤ)

Να γίνει η πόλη να καθαίρει κατά
το δυνατό περισσότερο το
καθαρισμό των ανθρώπων της
Να αναλάβει η πολιτική οργάνωση
κατασκευάσει λίμνη στην αυλή
δεν είναι μια λύση να καθαίρει και
η διατήρηση

Να μπορέσει η πόλη
να καλύψει κατά το
δυνατόν περισσότερα
ενδιαφέροντα και
προσδοκίες των
ανθρώπων της. Να
είναι ευτυχείς όλοι οι
κάτοικοι στην πόλη
γιατί αυτή τους δίνει
μια αίσθηση σεβασμού
και πληρότητας. (ΓΤ)

Τέλος, σημειώνει ο καλλιτέχνης, ο δήμαρχος είναι περισσότερο στραμμένος προς τη βελτίωση παρά προς την αλλαγή, πιο αφοσιωμένος στα καθημερινά προβλήματα των πολιτών απ' ό,τι στην ανάπτυξη ενός στρατηγικού οράματος για το μέλλον της Ελευσίνας. Ο Γιώργος Τσουκαλάς διηγήθηκε στον καλλιτέχνη το ατύχημά του, μία επίθεση με μαχαίρι που έγινε μέσα στο γραφείο του το 2017. Μαζί συζήτησαν τη σχέση τους με τον θάνατο και ο καλλιτέχνης άδραξε την ευκαιρία να παραθέσει ένα απόσπασμα του Κικέρωνα (*De legibus* II, 14):

Μέσα από τα Μυστήρια απαλλαχθήκαμε από τον βάρβαρο και άγριο τρόπο ζωής, μορφωθήκαμε και γίναμε πολιτισμένοι, αυτό είναι που ονομάζουμε «μύησις». Εκεί μάθαμε την προέλευση της ζωής και αποκτήσαμε τη δύναμη όχι μόνο να ζούμε ευτυχισμένοι, αλλά και να πεθαίνουμε με μια καλύτερη ελπίδα. (ΕΚ)

Νεαρή κοπέλα σε φυγή (αρπαγή της Περσεφόνης από τον Άδη:), 5ος αιώνας π.Χ., Αρχαιολογικό Μουσείο Ελευσίνας

Ελευσίνα: Ένα νέο μοντέλο αισιόφρου ανάπτυξης;

Η Ελευσίνα πρέπει να μετατραπεί από το ασχημόπαπο της βιομηχανικής ανάπτυξης σε έναν κύκνο πολιτιστικής, τουριστικής και ναυτιλιακής ανάπτυξης. (Σκέψεις ενός πολίτη της Ελευσίνας)

Πώς να αντιμετωπιστεί η βιομηχανική ρύπανση που διαποτίζει την Ελευσίνα και τη θάλασσά της; Σήμερα η βιομηχανία είναι ξέπνοη και το στοίχημα για την πόλη είναι να καταφέρει να επαναπροσδιοριστεί μέσω του πολιτισμού, ιδιαίτερα με την ανάδειξή της ως Πολιτιστικής Πρωτεύουσας της Ευρώπης το 2021.

Τοπικός εορτασμός

Συνοικία της Ελευσίνας

Ο πολιτισμός είναι το στοιχείο που μπορεί να φέρει την αλλαγή, που μπορεί να ξεκινήσει μια νέα ιστορία. (ΕΚ)

Η σύγχρονη πόλη της Ελευσίνας είναι χτισμένη μαζί με τη βιομηχανία της. Το ερώτημα εδώ αφορά στη θέση της βιομηχανίας στο παρελθόν, το παρόν και το μέλλον της πόλης. Εκεί βρίσκεται ίσως η ουσία των διαφόρων απόψεων και στρατηγικών για την ανάπτυξη της πόλης. Πρέπει να κλείσουμε τις βιομηχανίες; Μπορούν να γίνουν πιο φιλικές στο περιβάλλον ; (Μια πρώτη εντύπωση του Ελευθέριου)

Πρέπει να κλείσουμε τις βιομηχανίες; Να ένα ερώτημα που επανέρχεται συχνά στην Ελευσίνα. Ο δήμαρχος έχει εμπιστοσύνη στην ικανότητα της πόλης να διαρθρώνει τα διάφορα στοιχεία που τη χαρακτηρίζουν.

Η πόλη μας μπορεί να υποστηρίξει και να ισχυροποιήσει πολλαπλές ταυτότητες, να είναι ταυτόχρονα μια πόλη που συνδυάζει βιομηχανία, ιστορία, πολιτισμό.. (ΓΤ)

Η πόλη μας μπορεί να έχει και να
ισχυροποιήσει πολλούς ταυτότητες
να έχει πολλαπλές και να
να συνδυάζει βιομηχανία, ιστορία
πολιτισμό

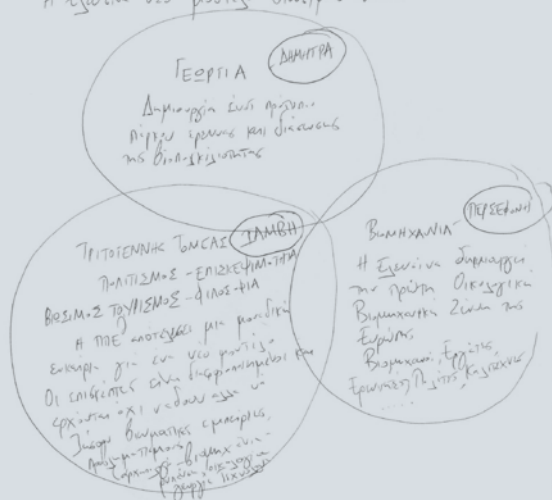
Η Ελευσίνα με τα
τρία πρόσωπα (ΓΤ)

Αν ένα από τα τρία αυτά στοιχεία απουσιάσει, η πόλη θα είναι σε ανισορροπία, ενώ εάν ενδυναμωθούν όλα, η πόλη μας θα γίνει βιώσιμη. (ΓΤ)

Αν η ιστορία καθιστά την Ελευσίνα τόπο ιερό, η βιομηχανία φέρνει στην πόλη ανάπτυξη και ενέργεια, ενώ ο πολιτισμός δίνει σ' αυτήν μια μοναδική δυνατότητα για πειραματισμό, ενεργοποίηση και μετασχηματισμό. Ο δήμαρχος δεν επιθυμεί να απομακρυνθεί η βιομηχανία μια και αποτελεί μέρος της ταυτότητας του τόπου. Ο αιρετός και ο καλλιτέχνης συμφωνούν στην αναγκαιότητα να χρωματιστεί το πορτραίτο της Ελευσίνας του μέλλοντος και με τα τρία χρώματά της, αλλά μπορούμε άραγε να μετατρέψουμε την Ελευσίνα σε ένα νέο μοντέλο βιώσιμης ανάπτυξης; Είναι το ερώτημα που θέτει ο Ελευθέριος παρατηρώντας τη βιοποικιλότητα που διατηρείται στον αρχαιολογικό χώρο όπου η έφορος αρνείται τη χρήση χημικών ουσιών.

Συνδυάζοντας τα τρία αυτά κομμάτια, μπορούμε να φανταστούμε την Ελευσίνα ως πρότυπο μιας νέας ιερής πόλης που θα ονομάζαμε Πρώτη Ιερή Πόλη της Ανθρωπότητας, ως μοντέλο βιώσιμης ανάπτυξης. (ΕΚ)

Η Ελευσίνα νέο μοντέλο βιώσιμης ανάπτυξης

Η Ελευσίνα νέο μοντέλο βιώσιμης ανάπτυξης

ΔΗΜΗΤΡΑ: Γεωργία
Δημιουργία ενός προτύπου πάρκου έρευνας & διάσωσης της βιοποικιλότητας
ΠΕΡΣΕΦΟΝΗ: Βιομηχανία
Η Ελευσίνα δημιουργεί την πρώτη οικολογική βιομηχανική ζώνη της Ευρώπης. Βιομήχανοι, εργάτες, ερευνητές, πολίτες, καλλιτέχνες.
ΙΑΜΒΗ: Τριτογενής τομέας
Πολιτισμός, επισκεψιμότητα, βιώσιμος τουρισμός, φιλοσοφία

Η Πολιτιστική Πρωτεύουσα της Ευρώπης αποτελεί μια μοναδική ευκαιρία για ένα νέο μοντέλο. Οι επισκέπτες είναι διαφοροποιημένοι και έρχονται όχι να δουν αλλά να ζήσουν βιωματικές εμπειρίες (αρχαιολογικές, βιομηχανικές κ. ά.).

Άποψη της Ελευσίνας από τον αρχαιολογικό χώρο

Εμπνευσμένος από την ιστορία του τόπου, ο Ελευθέριος φαντάζεται ένα βιώσιμο μέλλον που θα συνδυάζει τις διαφορετικές ταυτότητές του. Δήμητρα, η μητέρα της γεωργίας, θεά της γης, των ορυκτών, του πετρελαίου. Περσεφόνη, η βιομηχανία κόρη της γεωργίας, θεά του κάτω κόσμου, με πηγές δυσεύρετες, Και η Ιάμβη, η μυθολογική μορφή που παρηγόρησε μέσω της τέχνης τη Δήμητρα όσο αναζητούσε την κόρη της. Ο καλλιτέχνης φαντάζεται γέφυρες μεταξύ των τομέων αυτού του νέου μοντέλου ανάπτυξης τόσο της αγροτικής όσο και της βιομηχανικής βιωσιμότητας, όπου ο πολιτισμός παίζει κρίσιμο ρόλο για την ανάπτυξη ενός βιώσιμου τουρισμού.

Οι επισκέπτες θα έρχονται για να ζήσουν μοναδικές εμπειρίες μέσα από έναν αρχαιολογικό και βιομηχανικό περίπατο, για να ονειρευτούν και ίσως να ενδιαφερθούν για τα ζητήματα της οικολογίας και της ρύπανσης, για τη γεωργία, την τεχνολογία και για να καταλήξουν στη θάλασσα και να γευτούν τοπικά προϊόντα. (ΕΚ)

Κατά τον αιρετό, δεν υπάρχει αντίφαση μεταξύ βιομηχανικής ανάπτυξης και αειφόρου ανάπτυξης από τη στιγμή που όλοι, πολίτες και επιχειρήσεις, σέβονται τους νόμους. Αντίθετα από τον καλλιτέχνη που οραματίζεται για το κέντρο της πόλης ένα πρότυπο πάρκο που θα αντανakλά τη βιοποικιλότητα του τόπου, ο δήμαρχος διαβεβαιώνει ότι η Ελευσίνα του αύριο θα προσφέρει ένα φιλικότερο περιβάλλον για όλες τις γενιές μέσα από την ανάπτυξη των πάρκων, της ποδηλασίας και των πολιτιστικών χώρων για όλους.

Να γίνει μια νέα πρόταση ώστε να περιλάβει η Έλευσίνα σαν τόπος παγκόσμιας κληρονομιάς ενώνοντας την φυσική, την αρχαιολογική και την βιομηχανική κληρονομία

Η Ελευσίνα και η Unesco;

Να γίνει μια νέα πρόταση ώστε η Ελευσίνα να αναγνωριστεί ως τόπος παγκόσμιας κληρονομιάς που ενώνει τη φυσική, την αρχαιολογική και τη βιομηχανική κληρονομιά. (ΕΚ)

Τελικά ο Ελευθέριος σκέφτεται την αναλογία ανάμεσα στη βιολογική γεωργία και σε ό,τι θα μπορούσε να είναι η οικολογική βιομηχανία. Πώς θα ήταν μια βιομηχανική πόλη θεμελιωμένη πάνω στη λογική της ζωής και των ζώντων; Το αφήγημα που προτείνει στον δήμαρχο είναι η φαντασίωση της υποψηφιότητας της Ελευσίνας και του κόλπου της για την παγκόσμια κληρονομιά της Unesco, που θα ενώνει την ομορφιά της φύσης της, την αρχαιολογική της αξία αλλά και τη βιομηχανική της κληρονομιά «οικοδομώντας ένα νέο μοντέλο ανάπτυξης με όλους και για όλους» (ΕΚ). Μια τέτοια «αρχαιολογική-βιομηχανική» απονομή δεν υπάρχει ακόμα στο πλαίσιο αυτού του θεσμού, θα έπρεπε να επινοηθεί, όπως έκανε η Μελίνα Μερκούρη όταν επινόησε την Πολιτιστική Πρωτεύουσα της Ευρώπης.

Σαν ιερή Πόλη των Μυστηρίων, η Έλευσίνα και ο Κόλπος να ονομαστούν Ιερός Τόπος της Ανθρωπότητας.

Ελευσίνα - Ιερός Τόπος της Ανθρωπότητας

Σαν ιερή Πόλη των Μυστηρίων, η Ελευσίνα και ο Κόλπος να ονομαστούν Ιερός Τόπος της Ανθρωπότητας. (ΕΚ)

Μεταβολή των αξιών

Σφαιρικά, η αλλαγή του μοντέλου που οραματίζεται ο καλλιτέχνης περνά μέσα από την ανανέωση του φαντασιακού. Προϋπόθεση είναι να σκεφτεί κανείς διαφορετικά, χάρη σε διάφορες έννοιες-κλειδιά που αναδείχθηκαν κατά τη διάρκεια της Αποστολής. Η έννοια του «μεγάλου τοπίου» ήταν στο επίκεντρο των σκέψεων τόσο του αιρετού όσο και του καλλιτέχνη, που συχνά αναφέρονται στο δίπτυχο «Η Ελευσίνα και ο κόλπος της».

Η Ελευσίνα και
ο κόλπος της

Από την πόλη μας
να ξεπηδήσουν ιδέες
και πλάνα που θα
αλλάξουν τα πράγματα
προς το καλύτερο
στη χώρα μας και τον
κόσμο. (ΓΤ)

Από την πόλη μας να
ξεπηδήσουν ιδέες και πλάνα που θα
αλλάξουν τα πράγματα προς το
καλύτερο στη χώρα μας και τον
κόσμο

Ελευσίνα -
Εργαστήριο ιδεών

Το «μεγάλο τοπίο» της Ελευσίνας περιλαμβάνει και τη βιομηχανική ρύπανση, από τη θάλασσα ως τα εργοστάσια και τα παλιά μεταλλεία, που θα μπορούσαμε να τα φανταστούμε επισκέψιμα. Μάλιστα αυτή η ρυπογόνος βιομηχανία θα μπορούσε να γίνει ένα υπόδειγμα βιολογικής βιομηχανίας σε τοπική και στη συνέχεια σε περιφερειακή κλίμακα. Η Ελευσίνα είναι η καταλληλότερη περιοχή για αυτό το εργαστήριο βιομηχανικού εκσυγχρονισμού, που θα μπορούσε στη συνέχεια να επεκταθεί και σε εθνική και σε ευρωπαϊκή κλίμακα.

Αυτή η ικανότητα διάρθρωσης διαφόρων βαθμίδων δράσης φαίνεται απαραίτητη τόσο στον καλλιτέχνη όσο και στον αιρετό. Η Ελευσίνα του 2030, μικρή πόλη στην περιφέρεια της Αθήνας και ταυτόχρονα Πολιτιστική Πρωτεύουσα της Ευρώπης, πρέπει να λάβει υπόψη αυτές τις διαφορές βαθμίδες δράσης και να δημιουργήσει συνδέσεις και συνεργασίες με άλλες περιοχές για να διευρυνθεί περισσότερο. Σύμφωνα με τον καλλιτέχνη, πρέπει να σκεφτούμε την αλλαγή κλίμακας για τη συνεργασία με άλλες συλλογικότητες, στην προκειμένη περίπτωση με γειτονικές κοινότητες, έτσι ώστε να γίνουν πιο συγκροτημένες προσπάθειες για βιώσιμη ανάπτυξη. Ο Ελευθέριος, μέσα από την Ελευσίνα 2021, αναφέρεται επίσης στο όραμα μιας θεσμικής ανανέωσης με ευρωπαϊκό χαρακτήρα και στους δεσμούς που ενώνουν την Ελλάδα με τη Γαλλία, μέσω των οποίων η Ελευσίνα θα μπορούσε να αναδειχτεί. Υπενθυμίζει έτσι ότι ο όρος Πολιτιστική Πρωτεύουσα της Ευρώπης ήταν μια σύλληψη της Μελίνας Μερκούρη σε στενή συνεργασία με τον Jack Lang. Επομένως η κληρονομιά της Ελευσίνας φέρει τη σφραγίδα της ελληνογαλλικής συνεργασίας, την οποία απεικονίζει και η Διερευνητική Αποστολή. Χωρίς αμφιβολία η πόλη θα κέρδιζε πολλά από την περαιτέρω ενίσχυση των δεσμών της με τη Γαλλία.

θέση που θέλουν να είναι
Αθήνα, το δικό μας με τα ονόματά
ανδρείας με την πρωτεύουσα
αλλά με την επιθυμία των Αθηνών
αλλά χωρίς να δίνουν τη δυνατότητα
να παρουσιάζει πολιτιστικά προϊόντα
ρητιφάρ, διαβεβαιώνει ώστε να μπορεί
αλλά και να είναι η Πρωτεύουσα

Ελευσίνα: η ανάλυση του αιρετού

Η θέση της Ελευσίνας, κοντά στην Αθήνα, τα δίκτυα με τα οποία συνδέεται με την πρωτεύουσα, αυξάνουν τις επιλογές των πολιτών της, αλλά της δίνουν και τη δυνατότητα να παρουσιάζει ανταγωνιστικά προϊόντα πολιτισμού και διασκέδασης έτσι ώστε να προσελκύει το κοινό της πρωτεύουσας. (ΓΤ)

Ο δήμαρχος θέλει να συμπληρώσει την ανάλυση του καλλιτέχνη με την επιθυμία να συνδέσει την Ελευσίνα με την τοπική περιοχή και κυρίως με την πρωτεύουσα, ενισχύοντας τα δίκτυα που ενώνουν την πόλη με την Αθήνα, για να προσελκύσει περισσότερο το αθηναϊκό κοινό. Σύμφωνα με τα λεγόμενά του, «πολλοί Αθηναίοι έρχονται ήδη να διασκεδάσουν στο φεστιβάλ Αισχύλεια. Αυτές οι μετακινήσεις μπορούν να αυξηθούν». (ΓΤ)

Ας φανταστούμε ένα νέο αστικό αφήγημα

Η αλλαγή της εικόνας της Ελευσίνας σημαίνει αλλαγή της αφήγησης της πόλης. Έτσι ο καλλιτέχνης προτείνει το νέο αυτό μοντέλο να υποστηριχτεί από μια καμπάνια επικοινωνίας των αξιών της πόλης, με ένα ανανεωμένο αστικό αφήγημα. “Όταν γίνει ο καθαρισμός των υδάτων της πόλης, φαντάζεται ότι έτσι θα προωθηθεί η εικόνα μιας ιερής Ελευσίνας απ’ όπου αναβλύζει μια πηγή αγνού νερού, πλούσιου σε βιολογικά στοιχεία, προσφορά της θεάς Δήμητρας. Με λίγα λόγια, πρόκειται να στηριχτούμε σε παλαιά και νέα στοιχεία με συμβολικό βάρος, να τα συνδυάσουμε και να τα επεκτείνουμε σε αστική πράξη. Αυτή η υβριδική διαχείριση τομέων με ριζικές διαφορές, όπως η γεωργία και η βιομηχανία ή η ρύπανση και ο ιερός χαρακτήρας, επιτρέπουν την αναζήτηση πλαισίων υπέρ μιας αποδεκτής νέας ταυτότητας, μιας επικοινωνίας των αξιών της πόλης που θα χρησίμευε για την αντιστροφή των αρνητικών στοιχείων σε θετική εικόνα.

Ελευσίνα: Πολιτιστική και Οικολογική Πρωτεύουσα της Ευρώπης;

Η Ελευσίνα είναι πόλη στην οποία μπορείς να εργάζεσαι, να ζεις, να διασκεδάσεις, να καλλιεργείς την προσωπικότητά σου μέσω του πολιτισμού. (ΓΤ)

Ελευσίνα ένα ποτήρι στη
χάριτά να ξεχάσεις, να δώ-
να διασκεδάσεις, να καλλιεργ-
είς προσωπικότητα σε έναν
πολιτισμό

Η Ελευσίνα με τα μάτια
του δημάρχου

Το αφήγημα αυτής της πόλης του μέλλοντος βασίζεται από τη μια στον πολιτισμό κι από την άλλη στην οικολογία. Γι' αυτό η Πολιτιστική Πρωτεύουσα της Ευρώπης, που το περιβάλλον είναι ένας από τους τρεις πυλώνες της, αποτελεί μια μοναδική ευκαιρία για τη διαμόρφωση ενός νέου αστικού αφηγήματος. Η προσφυγή στην τέχνη και τον πολιτισμό, ως εργαλείο ανάπτυξης της περιοχής, θα επέτρεπε πράγματι την καλύτερη οργάνωση της οικολογίας της περιοχής. Αυτό το εργαλείο μπορεί, για παράδειγμα, να αποτελέσει μια μηχανή προσωρινής ενεργοποίησης ανενεργών βιομηχανικών χώρων ή εγκαταλειμμένων εκτάσεων, κάτι που ήδη κάνει η Ελευσίνα 2021, έχοντας εγκαταστήσει την οργανωτική της επιτροπή στον παλαιό σιδηροδρομικό σταθμό της πόλης. Ο πολιτιστικός μοχλός είναι επίσης ιδανικός για τη δοκιμή ή την προεπισκόπηση νέων τρόπων χρήσης, όπως προσωρινές διαρρυθμίσεις για τη διευκόλυνση της πρόσβασης στη θάλασσα ή η χρήση κινητών συστημάτων φωτισμού. Όσο για τον αρχαιολογικό χώρο που κλείνει το κέντρο της πόλης, ο πολιτισμός μπορεί ίσως να επισπεύσει παράτυπα την αλλαγή των κανονισμών, όσο διαρκεί μια εξαιρετική περίσταση, δοκιμάζοντας, λόγου χάρη, νέους τρόπους για το κλείσιμο του χώρου.

Το εργαλείο του πολιτισμού, πέρα από τη μεταμορφωτική του δύναμη για την αστική οικολογία, επιτρέπει επίσης να ερευνηθεί η κοινωνική οικολογία της περιοχής, κυρίως επινοώντας νέους τύπους συζήτησης με τους κατοίκους, που θα διαπνέονται από σύγχρονα αφηγήματα και φαντασιακά στοιχεία, μέσα από έναν σταθερό διάλογο με τις δημόσιες αρχές. *Πώς θα δημιουργηθεί ένας συνεχής διάλογος ανάμεσα σε θεσμούς και κατοίκους; (ΕΚ)*

Παλιός σταθμός της Ελευσίνας –
Γραφεία του οργανισμού Πολιτιστική Πρωτεύουσα της Ευρώπης 2021

Πρόκειται εδώ για μια κοινή ανησυχία τού αιρετού και του καλλιτέχνη. Τόσο ο ένας όσο και ο άλλος είναι αδύνατον να φανταστούν μια πόλη τού μέλλοντος χωρίς τους πολίτες που της δίνουν ζωή. Η Ελευσίνα είναι μια πόλη πλούσια, γεμάτη αντιφάσεις. Τα ποικίλα ερωτήματα που θέτουν οι κάτοικοι πρέπει να εισακούονται.

Η δημιουργία ενός νέου αφηγήματος για την πόλη περνά από τη δημιουργία καταστάσεων αλληλεξάρτησης των φορέων της πόλης, των θεσμικών οργάνων και των κατοίκων. Όσο ο ένας εξηγεί τις θέσεις του στον άλλο, τόσο ο καθένας δέχεται να γνωρίσει τον άλλο και τόσο η βιώσιμη μετάβαση θα γίνεται εφικτή για την πόλη. (ΕΚ)

Για τον δήμαρχο είναι βασικό η Πολιτιστική Πρωτεύουσα της Ευρώπης να αποτελέσει ένα κοινό εγχείρημα όπου εμπλέκονται όλοι οι παράγοντες για να χτίσουν μαζί την πόλη τους.

Θα πρέπει η Πρωτεύουσα της Ευρώπης να αποτελέσει ένα γεγονός για το οποίο η δημαρχία και οι πολίτες θα είναι περήφανοι. Να θεωρήσουν το εγχείρημα μέρος του εαυτού τους και την προσωπική τους προσπάθεια απαραίτητη και σημαντικότερη για την επίτευξη του στόχου. (ΓΤ)

Στα πλαίσια αυτής της κοινωνικής οικολογίας ο δήμαρχος αποδίδει ιδιαίτερη σημασία στους νέους. Επιμένει στην ανάγκη να τους εμπιστευτεί, να τους παραχωρήσει τα απαραίτητα εργαλεία για δημιουργία και για τη μετατροπή της περιοχής.

Πολίτες της Ελευσίνας παρόντες στην παρουσίαση της Διερευνητικής Αποστολής

Η Ηλέκτρα του Σοφοκλή στα Αισχύλεια, φωτογραφία του καλλιτέχνη

Η πόλη πρέπει να αυξήσει τις επιλογές των πολιτών και να προσπαθήσει να αναπτύξει χώρους που θα επιτρέπουν στη νεολαία, η οποία εγκαταλείπει την πόλη εξαιτίας της ανεργίας, να πειραματιστεί, να δημιουργήσει το μέλλον της Ελευσίνας. (ΓΤ)

Μια πόλη που θα δίνει μέσα από οργανωμένους χώρους τη δυνατότητα στους νέους να πειραματίζονται, να πρωτοτυπούν, να δημιουργούν. Να αποδεικνύεται ότι πραγματικά η πόλη εμπιστεύεται τους νέους και το μέλλον της σε αυτούς. (ΓΤ)

Μια πόλη που θα δίνει μέσα από οργανωμένους χώρους τη δυνατότητα στους νέους να πειραματίζονται, να πρωτοτυπούν, να δημιουργούν. Να αποδεικνύεται ότι πραγματικά η πόλη εμπιστεύεται τους νέους και το μέλλον της σε αυτούς.

Το στοίχημα της νεολαίας

Τέλος, ο μοχλός του πολιτισμού παρέχει επίσης μια μοναδική ευκαιρία να βελτιωθεί η νοητική και συμβολική οικολογία της περιοχής, ώστε αυτή να σηματοδεχτεί με καινούργια χαρακτηριστικά.

Η Ελευσίνα είναι μια ευχάριστη και νοσταλγική πόλη, μια πόλη όπου «il fait bon vivre» όπως λέμε στα γαλλικά, όπου το ζειν είναι ευχάριστο. (ΕΚ)

Η Ελευσίνα είναι μια ευχάριστη και νοσταλγική πόλη, μια πόλη όπου «il fait bon vivre» όπως λέμε στα γαλλικά, όπου το ζειν είναι ευχάριστο.

Ελευσίνα: η πόλη του «ευ ζειν»

olhos nãodão to deouso, que não é
necessário em qualquer circunstância
devidamente para se representar a
sua vida, e a vontade de "H.D."
que não seja de qualquer forma
representada de forma alguma

Ελευσίνα: η πόλη της κουλτούρας

Όπως παλιά το άκουσμα της πόλης Ελευσίνα παρέπεμπε στην άναρχη βιομηχανική ανάπτυξη τώρα να παραπέμπει σε μια πόλη με κουλτούρα, σεβασμό στον πολίτη, φιλόξενη στον «Άλλο». Μια πόλη ζεστή με κατοίκους ζωηρούς χαρούμενους και δημιουργικούς. (ΓΤ)

Η ενασχόληση με τη νοητική οικολογία του τόπου σημαίνει τη διαμόρφωση νέων φαντασιακών στοιχείων με αφετηρία τον συμβολισμό της περιοχής. Το βράδυ τού δημόσιου διαλόγου που έκλεινε την Αποστολή, ένας κάτοικος της Ελευσίνας παίρνει τον λόγο και δηλώνει: «Πιστεύω πως όποιοι δεν είχαν ξαναέρθει εδώ θα πουν ότι είναι ένας τόπος προικισμένος με μια ιδιαίτερη ατμόσφαιρα. Εγώ θα σας έλεγα ότι για μας είναι φορτισμένος με μια μεγάλη πνευματικότητα». Ο ελευσίνιος συμβολισμός είναι άρρηκτα συνδεδεμένος με το νερό, που κατείχε κεντρική θέση στην τελετή των Μυστηρίων, ως στάδιο του τελετουργικού της μύησης όπου οι μνημένοι βουτούσαν στη θάλασσα για να καθαρθούν. Το εργαλείο του πολιτισμού είναι ικανό να κατανοήσει αυτή την έννοια των Μυστηρίων για να την εντάξει σε ένα σύγχρονο πλαίσιο και η Ελευσίνα να γίνει αυτό που ο Ελευθέριος θα ονόμαζε ένας Ιερός Τόπος της Ανθρωπότητας.

Η υψία του Μουσίου της Εγχεσίας επηρεάζει την
μετάβαση από την αγωγή στο Τύπος. Επομένως, η Εγχεσία
αποτελεί για Επικριτικούς την Καταστροφική και Έπικριτος ο
της Μετάβαση από την Αγωγή στο Τύπος.

Μυστήριο όραμα του Ελευθέριου

Η έννοια των Μυστηρίων της Ελευσίνας εμπεριέχει τη μετάβαση από την αγνωσία στη γνώση. Επομένως, η Ελευσίνα αποτελεί τον ευρωπαϊκό τόπο καινοτομίας και έρευνας για τη μετάβαση από την αγνωσία στη γνώση. (ΕΚ)

Τι μένει από την Αποστολή

Ο διανοούμενος εξέφρασε κάτι διαφορετικό από τον δήμαρχο. Πιστεύω πως μέσα από τη συζήτηση προέκυψε μια κοινή συνισταμένη για το πώς μπορεί να προοδεύσει μια πόλη. Είναι φανερό πως για να πάει μπροστά μια πόλη, πρέπει να υπάρχει μεταξύ των διαφόρων κοινωνικών στρωμάτων ένα γενικό πλαίσιο συμφωνίας, αλλά και να μην απορρίπτει τίποτα από το παρελθόν της. (ΓΤ)

Κρατάω μια πολύ δυνατή ανάμνηση από αυτή τη συνάντηση γιατί ήταν μια ασυνήθιστη εμπειρία. Η στάση του ξένου καλλιτέχνη που φτάνει στην πόλη και θέτει νέα ερωτήματα στην περιοχή μου φάνηκε πολύ αποτελεσματική. Ένωσα μια ελευθερία λόγου χωρίς καμία πίεση, μια ιδιαίτερη ανθρωπιά, επίσης μια ικανότητα να ακούς τον άλλο. Φεύγω με το μήνυμα πως, ναι, όταν οι αιρετοί ασκούν πολιτική, μπορούν να το κάνουν με περίσκεψη. Σε κάθε περίπτωση φεύγω με μια αγάπη, ή μάλλον με μια περιέργεια για αυτή την πόλη. Θα μπορούσα να είχα μείνει περισσότερο. Φεύγω με ένα πολύ θετικό μήνυμα. (ΕΚ)

Από τη βραδιά της παρουσίασης της Αποστολής

Ενημέρωση για την Αποστολή στην Ελευσίνα

Από αυτή τη συνάντηση κρατάω... Την ελευθερία που είχα από μέρους του να υποδείξω τα μέρη για επίσκεψη, την ειλικρίνεια του διαλόγου, τη διάθεση του Λευτέρη να προχωρήσει πραγματικά και ολοκληρωτικά στην προσέγγιση και ανακάλυψη της πόλης. (ΓΤ)

Ήταν μια έντονη συνάντηση, σε ένα έντονο πλαίσιο. Ο δήμαρχος μπήκε πραγματικά στο πνεύμα, προσπαθώντας να μοιραστεί έναν στοχασμό που κατευθυνόταν περισσότερο προς τη θέση της πολιτικής μέσα στην πόλη παρά προς τη δική του θέση ως ατόμου, ως αιρετού. (ΕΚ)

Η επικοινωνία ήταν ζωηρή, ουσιαστική, πραγματική. Πολλά ζητήματα της πόλης υπογραμμίστηκαν, ενώ δόθηκαν απαντήσεις και διευκρινίσεις. Ο Λευτέρης, με μια ιδιαίτερη ευαισθησία, έδωσε μεγάλη σημασία στα περιβαλλοντικά ζητήματα, καθώς και στη σημασία που έχει για κάθε πόλη η συνοχή των κατοίκων της. (ΓΤ)

Η εμπειρία δεν άλλαξε τις συνήθειές μου, αλλά εμπλούτισε τον τρόπο σκέψης μου... ιδιαίτερα στο ζήτημα της θέσης του καλλιτέχνη στη σύλληψη και την κατασκευή της πόλης. Αυτό το σχήμα διαλόγου ήταν αποτελεσματικό. Ως καλλιτέχνης είχα την ελευθερία να θέσω πραγματικά ερωτήματα στον αιρετό. Αυτή η συνάντηση ανάμεσα στον πολιτικό, τον καλλιτέχνη και την κοινωνία των πολιτών, μας έδωσε τη δυνατότητα να ξεπεράσουμε το στάδιο της ιδέας και της ουτοπίας, έτσι ώστε να καταθέσουμε απόψεις και να γίνει ένας αληθινός διάλογος. (ΕΚ)

Αυτή η εμπειρία επηρέασε την επαγγελματική μου πρακτική... γιατί οι παρατηρήσεις του Λευτέρη δεν ήταν ούτε γενικές ούτε θεωρητικές. Δεν αναθεωρούσε τις δομές όσων πιστεύω, αλλά προσπαθούσε να μεταφέρει την εμπειρία από την πόλη του έτσι ώστε η δική μου πόλη να μπορέσει να κερδίσει σε ποιότητα. Με λίγα λόγια, έμαθα να βλέπω πιο σφαιρικά ορισμένα πράγματα, όπως το περιβάλλον. (ΓΤ)

Είχα την αίσθηση πως η Ελευσίνα ήταν ολόκληρος ο κόσμος συγκεντρωμένος σ' αυτή τη μικρή περιοχή... Γιατί εμπεριείχε εν δυνάμει όλες τις αντιθέσεις. Υπήρχε το πιο ωραίο, το πιο καθαρτήριο: τα Μυστήρια, αλλά, κάποια στιγμή, έγινε και η πόλη με τη μεγαλύτερη ρύπανση. Επομένως υπήρχαν εδώ όλες οι αντιθέσεις της αστικής ανθρωπίνης περιπέτειας πάνω στη Γη. Έχω την αίσθηση ότι στην Ελευσίνα διαδραματίστηκε όλος ο βιομηχανικός πολιτισμός που οικοδομήθηκε τα τελευταία διακόσια χρόνια, μια και εδώ συναντάμε σε έναν μικρόκοσμο όλα τα ζητήματα που μπορούν να μεταφερθούν αλλού. (ΕΚ)

Είδαμε να γεφυρώνεται ένα χάσμα. Ο δήμαρχος δεν είχε ποτέ την ευκαιρία να βρεθεί τόσο κοντά σε έναν καλλιτέχνη. Ένιωσα ότι μπορούσε πραγματικά να συζητήσει για σοβαρά θέματα. Η άποψη του καλλιτέχνη γεφύρωσε επίσης ένα χάσμα που υπήρχε ανάμεσα σε εμάς και τον δήμαρχο, γιατί διαπιστώσαμε ότι συμμερίζεται τις ανησυχίες μας και κατανοεί την καλλιτεχνική προσέγγιση. (Πέγκυ Τσολακάκη, Ελευσίνα 2021, European Lab των Δελφών, Αύγουστος 2018)

Πλαίσια για τη συνέχεια

Βρήκα μια πόλη γεμάτη αντιθέσεις, με έναν πολύ ισχυρό τοπικό ιστό, κατοίκους που αγαπούν την πόλη τους και φαντασιακά στοιχεία που σχετίζονται πολύ έντονα με τη βιομηχανική ρύπανση, που όλοι θα ήθελαν να αποφύγουν. Ήταν πολύ συναρπαστικό να αλλάζεις τη στερεότυπη εικόνα αυτής της πόλης. (ΕΚ)

Τώρα που ολοκληρώνεται η Διερευνητική Αποστολή στην Ελευσίνα, ο αιρετός ρωτάει τον καλλιτέχνη: «Πόσο καιρό θα μπορούσες να ζήσεις σ' αυτή την πόλη; Πέντε, δέκα μέρες;». «Για χρόνια» του απαντά ο καλλιτέχνης, που δηλώνει την επιθυμία του να ξαναέρθει. Η εμπειρία ήταν δυνατή. Δόθηκε η ευκαιρία να δημιουργηθούν δεσμοί ανάμεσα σε δύο αστικούς παράγοντες και, μέσω αυτών, σε δύο πόλεις, σε δύο περιοχές με διαφορετικούς αλλά ταυτόχρονα και κοινούς προβληματισμούς. Ανέδειξε το μεγάλο στοίχημα της Ελευσίνας, δηλαδή την ανάγκη να αλλάξει η εικόνα της πόλης, συμβιβάζοντας τις διάφορές της ταυτότητες. Ο καλλιτέχνης αναφέρεται σε πολλά πλαίσια διεύρυνσης, αλλά επίσης υπογραμμίζει το πολιτικό πλαίσιο των δημοτικών εκλογών που θα πραγματοποιηθούν τον Μάιο και αυτή τη στιγμή απορροφούν το ενδιαφέρον του αιρετού. Ο Ελευθέριος θα επιστρέψει στην Ελευσίνα τον Ιούνιο, στα πλαίσια ενός προγράμματος επισκέψεων του γαλλικού οργανισμού καλλιτεχνικής προώθησης *Ona* που απευθύνεται σε Γάλλους υπεύθυνους προγραμμάτων. Αναφέρεται επίσης σε πλαίσια συνεργασίας με το Γαλλικό Ινστιτούτο Ελλάδος γύρω από τα επαγγέλματα του τσίρκου για να συνεχιστεί, ίσως, η ενίσχυση των σχέσεων ανάμεσα σε περιοχές της Γαλλίας και της Ελλάδας, μέσα από παραστάσεις στην Ελευσίνα. Θα επιθυμούσε ευχαρίστως να δραστηριοποιηθεί σ' αυτή την περιοχή, ιδιαίτερα στα πλαίσια της Πολιτιστικής Πρωτεύουσας της Ευρώπης όπου, σύμφωνα με τον ίδιο, «*παιίζεται κάτι σημαντικό, που ανάγεται σε σύμβολο για ολόκληρο τον ευρωπαϊκό πολιτισμό*».

Από την πλευρά τού αιρετού, που βρισκόταν τότε εν μέσω προεκλογικής περιόδου, αναφέρθηκαν ελάχιστα συγκεκριμένα πλαίσια διεύρυνσης λίγους μήνες μετά την Αποστολή. Αλλά οι ανησυχίες τού δημάρχου, κυρίως όσον αφορά στη συνέχιση της βιομηχανικής ανάπτυξης, είναι τώρα συντονισμένες με τις περιβαλλοντικές ανησυχίες που τέθηκαν από τον καλλιτέχνη κατά τη Διερευνητική Αποστολή.

Δεν πιστεύω πως οι απόψεις μας διέφεραν τόσο ώστε να αναθεωρήσω τις προτεραιότητές μου και το ίδιο ισχύει σίγουρα και στην περίπτωση του Λευτέρη. Στη συζήτηση που έγινε στον σταθμό υπερασπίστηκα τη θέση ότι μπορεί να υπάρξει βιομηχανική ανάπτυξη που να συμβαδίζει με τη νομοθεσία και να σέβεται το περιβάλλον. (ΓΤ)

Επομένως ο στόχος του δημάρχου είναι να εργαστεί για να αμβλυνθούν οι έντονες αντιθέσεις στην Ελευσίνα, για να βελτιώσει υπεύθυνα την πόλη του, χωρίς να την αποσυνδέσει από την ιστορία της.

Συζήτηση καθ' οδόν

Τα περιβαλλοντικά θέματα που αναπτύχθηκαν στη συζήτηση (κυρίως στον σταθμό) είναι ουσιώδη και χρήσιμα μόνο από τη στιγμή που εντάσσονται σε μια λογική όχι άμεσης ή έμμεσης απόρριψης της βιομηχανίας, αλλά σε μια εποικοδομητική και αυστηρή κριτική των προϋποθέσεων εγκατάστασης και λειτουργίας της. (ΓΤ)

Αυτή η ημέρα έδωσε στον καθένα την ευκαιρία να σκεφτεί τα ζητήματα πιο σφαιρικά, χωρίς να προσπαθεί να εντυπωσιάσει περισσότερο απ' όσο πρέπει. (ΕΚ)

Νομίζω πως το μυστικό βρίσκεται στο πώς βλέπει ο καθένας το ποτήρι. Πιστεύω ότι πρέπει να βλέπουμε το ποτήρι μισογεμάτο, όχι μόνο για να δικαιολογηθεί κάποιος αγώνας, αλλά γιατί είναι η αλήθεια. Η πόλη μας, όπως και πολλές άλλες πόλεις στην Ελλάδα, αλλάζει προς το καλύτερο. (ΓΤ)

Ελευθέριος Κεχαγιόγλου και
Maud Le Floc'h

Φεύγω με μια μεγάλη επιθυμία
να ξαναέρθω. Είναι βέβαιο ότι θα
επιστρέψω στην Ελευσίνα, γιατί
έχω την αίσθηση ότι αυτός ο τόπος
έχει πολλά πράγματα να μάθει,
πολλά ερωτήματα να λύσει και έναν
προβληματισμό που σήμερα είναι
θεμελιώδης, αν θέλουμε να κάνουμε
ένα βήμα μπροστά. (ΕΚ)

